

İstanbul'un Ayrılmaz Parçası: Körlerin Güneş Saati

#Antisemitizm,#Holokost,#PapaLeo,Manşet

Papa Leo:
Antisemitizm ve
ayrımcılığa son
verilmeli

KEEP READING

-Sosyal

Yahudiler iki bin yıldır yaşadıkları bu topraklara eserlerini bırakmaya devam ediyorlar.

Kamondo ailesi İstanbul'a pek çok ikonik yapı hediye etmiş. En çok bilineni Bankalar Caddesi ile Banker Sokak'ı birbirine bağlayan Kamondo Merdivenleri. Aron Angel Taksim Gezi Parkı'ndan bugünün Lutfü Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı'na İstanbul'a pek çok işlevsel, çağdaş ve sürdürülebilir yapı bırakmış. Yahudilerin İstanbul'a bıraktıkları izler sadece bunlarla sınırlı değil, sadece mimari değil ve sadece 'tarihi' de değil.

Yakın zamanda İKSV tarafından iki senede bir düzenlenen 5. Tasarım Bienali kapsamında Eli Bensusan, Moda Sahili'ne bir güneş saati kazandırdı. Bu güneş saati artık İstanbul'un ayrılmaz bir parçası. Yahudiler iki bin yıldır yaşadıkları bu topraklara eserlerini bırakmaya devam ediyorlar.

Eli Bensusan, İTÜ Endüstriyel Tasarım Bölümü ve School of the Art Institute of Chicago (SAIC) Tasarım Nesneleri (Designed Objects) yüksek lisans programlarından mezun bir tasarımcı. Serbest tasarımcı olarak tasarım projelerini yürütüyor ve Medipol Üniversitesi Endüstriyel Tasarım bölümünde yarı zamanlı öğretim görevlisi olarak çalışıyor. Eli aynı zamanda benim Üsküdar Amerikan Lisesi'nden ve gençlik derneklerinden arkadaşım. Henüz üniversitedeyken tasarladığı projelerle ve adanmışlığıyla hepimizin dikkatini çeken Eli'nin bugün böylesine projelere imza atıyor olması beni şaşırtmıyor ama gururlandırıyor.

Eli'nin Moda Sahili'ne kazandırdığı **Körlerin Güneş Saati** projesini anlamak üzere kendisiyle söyleştik.

Betsy Penso ('BP'): Güneş saati fikri nereden çıktı? İKSV'yle yollarınız nasıl kesişti?

Eli Bensusan ('EB'): Güneş saati benim tezimden beri kovaladığım bir konu. Bu konu üzerine gittikçe zaman algısı üzerine farklı şeyler de keşfettim. O sırada insanın ölümsüzlüğü, ve ölümsüzlük arayışı üzerine bir araştırmaya girmiştik. Zaman ve mekanla olan ilişkimizi sorgularken, **simya** öğretisi ile tanıştım. Simya Uzak Doğu'dan Avrupa'ya kadar pek çok kutada, Eski Dünya'da çok etkili olmuş. Yunanlıların, Yahudilerin, Mısırlıların farklı şekilde yorumladıkları, içinde bir ortaklık barındıran bir öğreti. **Ölümsüzlük** iddiası işte bu ortak nokta. **Felsefe taşını** buluyorsun, ölümsüzlük iksirini içiyorsun, ölümsüz oluyorsun. Bu bir analogi aslında. İnsan ruhununun birazcık daha dünyevi şeylerden arınması, ve farklı kişilerce farklı şekilde yorumlanmış bir üst seviyeye ulaşma hikayesi. **Platon** buna idealara ulaşmak dediyse, tasavvuf buna kemale ermek demiş. Çeşitli öğretilerde yukarıya ulaşma metodolojisi olarak kendini göstermiş. İnsanın bu saf fikirleri deneyimlemesi nasıl olabilir? Gerçek ölümsüzlük söz konusu değilse, ölümsüzlük ölümü kabul etmek mi? Ölümsüzlükten güneş saatine gelmek oldukça çetrefilli oldu aslında. Çok uzun bir hikaye.

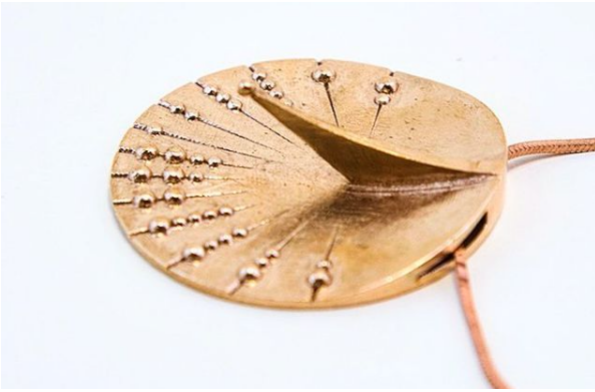
O zamanlar özellikle **Jung**'un öğretileri ilgimi çekiyordu. Bunun tasarımı nasıl hayata geçireceğimi düşünürken, bu sınırsız araştırmayı nasıl durduracağıma karar vermeye çalışıyordum. Ölümsüzlük ile sembolize edilen hakikate ulaşma ise, en temelde **şimdilik** ve **buradalık** hissiyatı olmalı. Bu biraz elimizden alınmış bir şey. Dinle, ideolojiyle, içinde bulunduğumuz sosyal kurgularla.. Amaç en nihayetinde bunu insanlığa geri getirmek.

Bu şekilde **ölümsüzlük arayışı buradalık arayışına** dönüştü. Daha sonra fark ettim ki **Heidegger** insanın burada olma halini inceleyerek bütün felsefesini bunun üzerine kurmuş. Ya da **Kant** bundan çok daha evvel zaman ve mekanı saf görü olarak algılamış.

Yüksek lisans tezimde bunlarla ilgili iki tane nesne ürettim. Biri **zaman nesnesi** biri de **mekan nesnesi**. Bunlar, zaman ile mekanı sayıdan ziyade hissiyatla, içinde bulunmayla, saf idrakla bize sunan nesnelerdi. Bir güneş saatine baktığında belki tam olarak sana zamanı, saatin kaç olduğunu söyleyemiyor ama, sana zamana dair çok daha deneyimsel bir bilgi veriyor. Bu bilgi sayısal bir veriye dayanan bir bilgiden ziyade içinde bulunma bilgisi. Bunu birebir tüm ruhunla, tüm yetilerinle idrak etme bilgisi. Güneş'in hareketi, gölgenin hareketi ve senin onun içerisinde ilerliyor olma bilgin yazıyla anlatabileceğin bir şey değil. Hatta yazdığın anda kaybolan bir şey. Ölümsüzlüğü biraz buna benzetiyorum. Bulduğun anda onu anlatamaz hale geliyor olmalısın, çünkü burada anlatılan bilgi deneyime tabi bir bilgi. Dolayısıyla nesneler bu anlamda buna imkan veren “ajanlar”.

Mekan nesnesini, denizcilerin kullandığı sekstant diye bir aletten esinlenerek yapmıştım. Pirinçten bir nesne. Benim tasarladığım ise, onun bedenle birleşen bir versiyonuydu. Bu alet yıldızlara çevrilerle kullanılıyor. Denizciler aynalardan ışıkları belli bir şekilde yansıtarak camdaki ufuk çizgisiyle aynadan yansıyan yıldız görüntüsünü eşleştirerek, yıldızın kaç derece yukarıda olduğunu bulurlarmış. Oradan da kendi bulunduğun enlemi tespit etmek mümkün. Yani mekanı açılar, pozisyon, uzaklık, oran-orantı gibi çok temel kavramları deneyimleyerek idrak etmeni sağlayan bir alet. Bu idrak hissiyatını kuvvetlendirmek için onu kolların bir uzantısı haline getirdim.

Diğeri de **zamanla** ilgili. O da bir güneş saatiydi. Onu da bedenle ilişkilendirmek adına bir takıya çevirdim... Boyuna takılan kısmıyla kulağa takılan kısmı yani, kolye ve küpe birleşince bir güneş saati oluşuyor. Hem bedende taşınması hem zamanın kavranma bilgisini bize ulaştırması açısından ilgimi çeken bir nesneydi. Bir de tabii bu ikisinin bir aradalığı önemli benim için, hem zamana hem mekana tabii olmak ve ikisini bir arada kavramak daha bütüncül bir bilgi veriyor bize. İkisinin beraber kullanılması da ekstra bir katman olarak projenin içerisindeydi.

Eli Bensusan'ın Neferka markasının güneş saati serisinden bir kolye

Güneş saati fikri ilerledi. Bu takıyı ticari bir faaliyete dönüştürebilirim diye düşündüm. Bir takı markası kurdum, ismi Neferka. İçinde bir güneş saati serisi var.

En son Gate 27 isimli bir sanatçı rezidans programında bir güneş saati tasarladım. Oraya özgün bir güneş saatiydi. Ordaki zamanın akışını soyutlayarak yerleştirdiğim ve oradaki mekanın ışık ve gölge oyunları ile etkileşime giren, üstünde hiçbir sayı bulunmayan bir nesne... En sonda da, bu işi gören Bienal'in küratörü **Mariana Pestana**, gökyüzü ile ilişkimizi Bienal'in teması olan “empati” çerçevesinde tekrar düşünmemizi sağlayacak bir nesne tasarlama teklifinde bulundu. Bunun üzerine İstanbul'da bir güneş saati yapma fikri ortaya çıktı.

Eli Bensusan'ın Gate 27 için tasarladığı Güneş Saati

BP: Yanlış hatırlamıyorsam senin daha evvel de Tasarım Bienali'yle yolların kesişmişti?

EB: İlk Tasarım Bienali'nden beri şu veya bu şekilde bir alakam oluyor. Teması Kusurluluk olan ilk Tasarım Bienali'nde, teknisyendim. Üç boyutlu yazıcıların başında duruyordum. Daha sonraki bir Bienalde, bir video çalışmam vardı, tasarım manifestosu istenmişti açık çağrıyla. O açık çağrıya göndermiştim, yayınlanmıştı. Bir sene yüksek lisans yaptığım okulun küratörü Tasarım Bienali'nin de küratörü olmuştu. O zaman Şikago'daydım, katılma gibi bir durumum yoktu ama bizim bölümdeki pek çok hocanın iş gönderdiği ve benim de projelerde haşır neşir olduğum bir dönemdi. Son Bienal'de bir teklif göndermiştim ancak kabul edilmemişti. Kısmet bu Tasarım Bienali'neymiş.

'30 yaşında bir tasarımcıya İstanbul'un neresinde yerleştirme yapmak istersin diye soracakları benim aklıma gelmezdi, ama demek ki bütün taşlar yerine oturunca, oluyormuş.'

BP: Çalışman Moda Sahili'nde. Bunun özel bir anlamı var mı? Sen mi seçtin? Veya bir şey ifade ediyor mu sana orada olması?

EB: Bu aslında çok büyük bir lükstü benim için. Bana nerede tasarım yapmak istediğimi sordular. Ben şaşırdım. 30 yaşında bir tasarımcıya İstanbul'un neresinde yerleştirme yapmak istersin diye soracakları benim aklıma gelmezdi, ama demek ki bütün taşlar yerine oturunca, oluyormuş.

Ben Moda Sahilini birkaç alternatif arasından eledim. Öncelikle Bienalin geri kalan işlerinin nerede olduğuna baktım. Kuzguncuk'ta, Avrupa tarafında Pera Müzesi tarafında başka sanatçıların işleri olacaktı. Hatta düşündüğüm yerlerden biri Galata Kulesi'ne yakındı ama orayı ışık problemi dolayısıyla eledim. Moda'yla Kuzguncuk arasında kaldım. Kuzguncuk'taki mekanı da düşünmemin sebebi, oradaki yerel hikayelere dokunabilme isteğiydi. Kuzguncuk genelde üç dinin kardeşçe beraber yaşadığı bir yer olarak biliniyor. Ben bu kültür mozağiyle hikayelerine inanmadığım ve onları pek sevmediğim için, orayı tercih etmedim. Aslında İsmet Baba isimli bir restoran var, orada da Can Yücel ve onunla birlikte mahalleye özgü başka şahsına münhasır kişiler rakı içerlermiş, yemek yerlermiş. Oranın o hikayesine dokunan bir şey yapmayı düşünüyordum ama İsmet Baba'nın yanındaki park çok güzel bir yer olmasına rağmen oranın da ışık problemi vardı, az saate ışık alıyordu. Hem hikayenin benim çok içine giremediğim bir hikaye olması, hem İsmet Baba'daki hikayenin çok lokal kalması hem de ışık almaması sebebiyle Kuzguncuk elendi.

Moda'yı nasıl seçtim? Bir kere Khalkedon'un çok eski bir tarihi var. Araştırsam muhakkak bir şeyler çıkacağına emindim. Şu anda genç bir nüfusu olan, yeni bir sanat eserini kaldırabilecek kadar hem fiziksel, hem düşünsel bir boşluğa sahip, alıcı bir bölge olması, yeniliğe açık bir yer olması sebebiyle seçtim. Galata Kulesi'nin etrafında bir şey yapmaya kalksam, etrafındaki tüm alan zaten tarihi eser. Çok katmanın biriktiği bir bölgeye bir yerleştirme yapmak biraz daha zor ve duyarsız olabilir diye düşündüm. O yüzden Moda sahilini tercih ettim.

'Bu insanların farklı bir şekilde evreni idrak etmesi gerekiyor. Benim için işin eğlencesi bu hikayeyi kurgulamak...'

BP: Körler Ülkesi ve Körler için Güneş Saati... Bunun bir bağlantısı var mı?

EB: Kadıköy'e **Khalkedon** dendiği zamanlarda oranın aynı zamanda Körler Ülkesi olarak adlandırıldığını öğrenince bunun tarihini araştırmaya başladım. Çeşitli dökümanlar inceledim. Herodot'un bir metninde, **Apollon'un Delfi'deki tapınağındaki bir kahinin, "Bizans'ı körler ülkesinin karşısına kurun"** dediğini öğrendim. Bunun üzerine bölgeye giden insanların bir Pers generaliyle karşılaştığını, Bizans'ın kurulduğu tarihi yarımada'nın stratejik olarak çok daha iyi bir bölge olması sebebiyle Khalkedon'a yerleşenlere "körler" dediğini öğrendim... Bu da benim ilgimi çekti. Görmek nedir? Neyi görüyoruz? Görmeyi sorgulayan bir iş yapabilir miyim diye düşündüm. Körlerin Güneş saati nasıl olurdu? Bunu düşündüm ilk başta. Acaba o dönemde burada bir güneş saati yapılsaydı neye benzerdi? Bir kez nasıl Güneş'in varlığını bilecek bu insanlar? Hepsı körse, yıldızların varlığını nasıl bilecekler gökyüzündeki düzeni nasıl bilecekler? Kör olmalarına rağmen. Demek ki bu insanların farklı bir şekilde evreni idrak etmesi gerekiyor. Benim için işin eğlencesi bu hikayeyi kurgulamak... Gözümüzle gördüğümüz her şeyin aslında bizi yanıltabilir olması, gözle görünenin arkasında farklı bir hakikat olması ve bu insanların da buna vakıf olması gerekiyordu. Bu insanları ve nasıl bir güneş saati tasarlayacaklarını düşünerek güneş saatini tasarladım. Üstünde **Braille** alfabesiyle yazılmış bir şiir var. Aynı zamanda tam kutup yıldızını gösteren doğrultuda bir tane yıldız haritası var. O yıldız haritasının etrafındaki noktalarla kazılmış sayılar günleri temsil ediyor. Yıldız haritasının içinde bulunan demir parça da saatleri temsil eden bir takım noktalar var. Bu günlerle saatleri eşleştiren yıldızların o anki konumunu bulabilirsiniz. Tabii buna bakan bir insan madem körler yaptı nasıl bunu biliyorlardı diye soruyor. Bakmayı sorgulama meselesi de burada devreye giriyor.

BP: Yani bu güneş saatini bir kör tasarladı...

EB: Böyle bir mit etrafında işi konumlandırıyorum. Körlerin güneş saati derken körler için bir güneş saati değil, körlerin yaptığı bir güneş saati olarak okunmasını istiyorum.

BP: Hangi şiiri/şairi tercih ettin?

EB: Kadıköy'de yaşamış, aynı zamanda eğitim vermiş, ve zamanı kendisine konu edinmiş Türkiyeli bir edebiyatçı diyeyim. Oraya gidenler onu okumaya çalışırlar, kendileri belki bulabilirler.

Moda, İstanbul'un daha doğusunda olmasına rağmen daha Batı'da yaşayan bir semt şu anda. Orada da zamanla ilgili bir durum var yani. Bu mitolojik kurguya öncelikle kendimi inandırmam gerekti, sonra bu kurguda kimler olabilir bunu düşündüm. Acaba bu körler halkı hep İstanbul'da içimizde gizli gizli yaşadı mı? Olsaydı mensupları kimler olurdu? Böyle düşünce egzersizleri yaptım. En sonunda, o körler halkından olması muhtemel, zaman konusunu dert edinen bir kişinin orada yer almasının güzel bir detay olacağını düşündüm.

BP: Sevdim, taşlar yerine oturmuş gibi.. Zorlama değil, gerçekten öyle olduğunu fark ediyorum düşündükçe. Bu benim hoşuma gidiyor.

EB: Bu objeyi bir bilmece gibi düşünebiliriz. Ben aslında bunu **Apollon'un bilmecesi** diye de adlandırabilirdim, çünkü Apollon kehanet, güneş, müzik tanrısı. Bu proje de bir kehanetten çıkıyor. İsimden çok memnun değilim hala. Ama her şeyin belli bir süre içerisinde yapılması gerekiyor, o yüzden o süre içerisinde bulabildiğim en iyi ismi verdim. Apollon'un bilmecesi ismini verseydim, oraya yaklaşan bir izleyici bu çalışmanın ne olduğuna dair fikre sahip olmayacaktı. Şu anda Bienal tarafından yerleştirilmiş bir açıklama metni var ama o iş orada kalıcı olsun istiyoruz. Bilerek işi orada paslandırdık ve sonra onun üzerine vernik ile pası mühürledik ki, altındaki betona da pas aksın etrafında pasıyla birlikte orada uzun süredir duruyormuş gibi gözüksün. Onun ne

olduğunu bilmeyen biri onun uzun zamandır orada olduğunu düşünebilir. Bunu kim yapmış diye baktığında körlerle ilgili bir şey olduğunu üzerindeki Braille alfabesinden ve başka hiç bir yazı olmamasından bazı ipuçlarıyla anlayabilir. Kör birini bulursa bu nesnenin üzerindeki Braille alfabesiyle yazılmış şiiri okutup zamanla alakalı bir yerleştirme olduğunu anlayabilir. Çünkü şiirde **zamanla** ilgili bir takım fikirler var. Daha sonra Güneş saati olduğunu çözebilir ışık ve gölgeden. Ve son olarak da ucundaki yıldız haritasına bakıp onun da zamanla ilgili bir şey olacağını bir takım şeyleri sayarak çıkarabilir. Bir nevi aşama aşama bilmece çözer gibi ilerlemesini istemiştik aslında insanların. Hangi aşamadan başladığı önemli değil. Kimisini yıldız haritası çekerken kimisini Braille alfabesiyle yazılmış şiir çeker.

BP: Şu anda Braille alfabesini bilmeyenler hiç bir şekilde şiiri okuyamıyorlar mı?

EB: Hayır. Hiçbir yerde yazmıyor. Açıklamada da yok. QR kodunda da yok. Bunu özellikle sakladım. Çünkü bunu keşfetmenin ayrı bir tadı var. Onun da deneyiminin bir parçası olmasını istedim. Onu çözünce izleyici bir nevi bahsettiğim mitin içine giriyor. Çünkü orada keşfettiğiniz şiir aslında bir cevap değil başka bir soru doğuruyor. O soru da ucu açık bir soru. Bilmeceyi çözmek aslında arayışı sonlandırmıyor. Tam tersi merakı artırıyor. Bir bilmece ama tam da cevabı bilinen bir bilmece değil. Parçalarının belki ne işe yaradığı hakkında spekülasyonlar yapılabilir. Bir takım doğrular da bulunabilir. Ama nesnenin hakkında sadece spekülasyonlarda bulunabilir, doğrular bulunamaz.

BP: Bu kadar anlatıdan sonra biraz cahilce olacak ama... Saatin kaç olduğunu görebiliyor muyuz?

EB: Görebiliyoruz... Güneş varsa tabii. Hava bulutluysa veya güneş battıysa göremiyoruz. Hatta hava güneşliyse hem coğrafi saati hem yerel saati görebiliyoruz. Bunu sağlayabilmek için, sayıları kümelenendirirken güneşin doğuş yönündeki altıya altı tane nokta koydum sonra uzağına bir nokta daha koydum. Yakın noktalar coğrafi saati verirken, uzaktaki nokta lokal kullanılan zaman dilimine ait saati veriyor. Biri GMT +2 biri GMT +3 gibi... Dolayısıyla hem coğrafi saati hem kullanılan saati görebiliyorsun. Yıldız haritasını da okuyabiliyorsun aynı şekilde.

BP: İKSV'nin sitesinde yerleştirmen #semavi #bedenleşmiş #algısal olarak tanımlanıyor. Bunu nasıl yorumluyorsun?

EB: Benim önerilerim değildi, Bienal ekibi tarafından bu etiketler verildi. Semavi göksel demek. Gökyüzü de genelde kozmoz, kozmoz da bir düzen, aslında işi nitelmesi açısından doğru olmuş. Gökyüzüyle ilgili olduğu kadar gökyüzündeki cisimlerin arkasında yatan düzenle de ilgili. Güneş'in Doğu'dan doğup Batı'dan battığını, gökyüzünün dışından baktığında Kutup Yıldızı'nın etrafında dönyormuş gibi gözüktüğünü, nesnenin tam ona doğru işaret etmesi gerektiği... Birazcık o arkasındaki düzeni tanımayı gerektiren parçaları var nesnenin.

'Ritüel nesnelere çok daha farklı katmanlar ekleniyor. O katmanlar benim aslında tasarımda en çok ilgimi çeken kısım.'

BP: Anladığım kadarıyla bir başlık altında bir sürü sergi veya obje yerleştirmesi mevcut. Senin yerleştirmen de 'Yeni Yurttaşlık Ritüelleri' başlığı altında konumlanmış. Sen kendini bunun içinde nasıl görüyorsun?

EB: Ritüel konusu zaten benim ilgi alanım. Nesnelerin ritüelistik kullanımı ve onun üzerine baştan tasarlanması benim ilgi duyduğum bir şey. Endüstriyel ürün dediğimizde bunu genellikle günlük kullanım olarak görüyoruz. Çoğunlukla modernizm kaynaklı, işlevci, pragmatik bir bakış açısı var nesnelere. Ritüel nesnelere çok daha farklı katmanlar ekleniyor. O katmanlar benim aslında tasarımda en çok ilgimi çeken kısım. O yüzden ritüel sözcüğüyle bir haşır neşirliğim var. Şehir ritüeli de kamusal bir alanda insanların tekrar edeceği ve anlam yükeleyecekleri bir takım davranışları mümkün kılan bir nesne.

Yurttaşlık dediği de bir mekana ait olmakla ilgili bence bir vatandaşlık bağından söz etmiyor. Moda halkına uygun bir ritüel tasarlamaktan söz ediliyor yani burada. İnsanların onun etrafında oturması, sohbet etmesi, belki bir performans yapması benim

düşündüğüm ritüeller arasında. Mekan aslında performansa çok uygun. Amfityatroya benzer bir düzen içerisinde alana yerleştirilmiş. Oturan insanlar bir yarım daire düzeninde oturuyorlar ve o yarım dairenin merkezinde nesne ve arkasında da deniz var. İnsanların orada bir faaliyet yapması aslında mümkün. Birazcık da oranın heykelden sonra daha canlandığını, heykelden önce bir parça daha izbe, rahatsız edici ve insanların çok da önünden geçmelerine rağmen girmedikleri bir alanken, biraz daha canlı, neşeli bir yer haline geldiğini gözlemledik. Tabii esasında ne olacağını zaman gösterecek.

Eli Bensusan

BP: O iş orada kalıcı dedin.. Sonsuza kadar orada mı kalacak?

EB: Birileri parçaları çalmaya devam etmediği sürece kalacak. Elbette her malzemenin ömrü var. Demir paslanacak. Orada yaşayıp ölecek.

BP: Ne oluyor, bir hırsızlık mı söz konusu?

EB: Heykeli yerleştirmemizin üçüncü akşamı heykelin ucunda tam kutup yıldızını işaret eden bir mermer topçuk vardı, onu ve onun bağlı olduğu boruyu sırayla çaldılar. Enteresan bir şekilde serbest kalan alüminyumdan işlenen yıldız haritasını çalmadılar. Onu güvenlik korudu. Biz sonra gidip tamir ettik. Daha sağlam bir şekilde kaynakladık ve artık çalınmayacağını umuyorum. Bir mermer küre ve demir boruydu, maddi olarak çok değerli parçalar değildi aslında ama biraz da düşündük tabii acaba mekanın doğasına ters bir şey mi yapıyorum diye. Ama İstanbul bu, burada böyle sanat eserlerine zarar gelmesi çok olağan bir şey malesef. Gerek hurdaya verip ondan alacağı üç kuruş parayı düşünen insanlar, gerek sadece bunu yapabilir miyim düşüncesiyle deneyenler veya bunu bir güç gösterisi haline dönüştürenler olabilir. Nedenini bilmiyorum. Umarım bir daha çalınmaz parçaları.

BP: Umarım. Ellerine sağlık. Umarım ben de en kısa süre içerisinde İstanbul'a geline ziyaret ederim.

EB: Bienal'in Korona sonrası olması dolayısıyla Bienalin %90'ı baştan tasarlandı. Virüsten sonra tema değişmemekle birlikte bütün işler baştan tasarlandı. Ve üretim için de çok kısa bir süre kaldı. Bu sebepten ve insanların çok da aslında kısıtlı bir şekilde tıks pıks aynı yeri ziyaret etmemesi adına Bienal'n mekanlarını yaydıkları gibi zamanlarını da yaymayı tercih etti küratörler, ki bence de çok doğru bir karar. Bazı işler Bienalin kapanışında açılacak, bazı işler de açılışa sergilenmeye başladı.

BP: Tekrar ellerine sağlık. Bence senden bir parça İstanbul'da duracak olması fikri çok heyecanlı. Hepimiz için.

EB: Evet benim için de çok heyecanlı. Özellikle Moda Sahili gibi güzel bir yerde olması. Kadıköy Belediyesi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin izin vermesi, Bienal'in genç bir tasarımcıya güvenip ona kentte kalıcı bir eser bırakma şans vermesi bence çok olumlu bir düşünceydi. İnşallah bunun devamını farklı kurumlardan bol bol görürüz.

BP: İnşallah çok teşekkürler vakit ayırdığın için.

Eli Bensusan'ın yerleştirmesini Moda Sahili'nde ziyaret edebilir, çocuklar için Güneş saati atölyesine buradan ulaşabilirsiniz.

■ Kültür Sanat, Röportajlar

👤 Eli Bensusan, güneş saati, iksv, istanbul, Körlerin Güneş Saati, Manşet, moda, Tasarım Bienali, zaman ve mekan

< Ermeniler'e hakarete ceza yok

> Bir Zamanlar İzmir'de: Pesah Hazırlıkları – Moşe Levi